Digitales Brandenburg

hosted by Universitätsbibliothek Potsdam

Ofgang afn Dnyeper

Markiš, Perec D.
מאַרקיש, פּערעץ

Mosḳṿe, 1937

32

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-8240

Visual Library

32

אונ ווידער טעג--געזאָטלט אונ געבעטע
מיט גריוועס גאָלדענע — צעפּאָכעט אונ פאַרשײַט;
ווי גיט מענ עס אפ טעג אזעלכע ניט קײנ קלעטער,
ווי גיט מענ ניט אפ זײ א לאָז זיכ אינ דער ווײַט?
אז פונקענ זאָלנ זיכ צעשפּריצנ פונעמ אָטעמ
ביז צו די ווײַטסטע שטיבעלעכ — פאַרזונקענע אינ ליימ,
אונ אָנצינדנ די זיבנ ווערסט געליימטע בלאָטע
נ'א שלעפּ טאָג ווי א בויד די כראָפּעדיקע היימ...
אז טעג אזוינע, ווי די ביימער וואקסנ,
אונ דו — מיט זײ, אינײנעמ, אינ דער הויכ;
זײ גיבנ דיר אזוי א לייג זיכ אפ די אקסל
אונ גייסט מיט זײ דורכ פײַער אונ דורכ רויכ.
אונ ס'רײַסנ קעפּ זיכ העכער נאָכ אונ העכער,
די גאנצע וועלט פאַרזויגט זיכ דיר אינ בליק;
אונ ווינטנ אינ די ווײַטנ פאָכענ אונ פאַרשפּרעכנ,
נ'מיט אש פאַרשיטנ זײ דעמ וועג דיר אפ צוריק.

האָט אפנ הייבער אווראָמ־הערש די ווײַט געפלֿעט דאָרט,
געבוקט האָט זיכ צו אימ דער הימלֿ אונ די ערד;
טעג געוואָטלטע, טעג געבעטע
מיט גריוועס גאָלֿדענע פארשײַטע אינ געפעכט.
ארײַנגעריטנ וואָלֿט אינ שטעטל ער אצינדער
אפ דעמ-אָ שטאָלֿענעמ אונ שטאלטנעמ פערד.
— וואָס מאכט עפּעס די שטאָט? — וואָלֿט ער באמ וועג זיכ גלײַכ
דערקונדיקט.

צי האָט מענ פונ א שפאנ א שטאָלֿענעמ אזא געהערט?
אראָפגעדרוישט צו אימ וואָלֿטנ די העכסטע עטאפּאָלֿיעס,
די קרענעצע וואָלֿט אימ אלֿיינ דערלֿאנגט א טרונק;
אונ ער וואָלֿט אינ דער הייכ געגעבנ א באמאָלֿ עס:
אָט זעט, ווי מע דערלֿאנגט א ריס אונ א פארשעפ דעמ גרונט.
א רײַט געטאָנ וואָלֿט ער מיט פרייד איבערנ שטעטלֿ
אפ אָט דעמ שטאָלֿענעמ אונ שטאלטנעמ שפאק
אונ אופגעהויבנ עס אזוי אפ פראָסטע קובאָמעטערס
אונ עס געבראכט אהער מיט האק אונ פאק.
אונ ניט באדארפט וואָלֿט ער דעמ קאָפ צעגראָבנ
אונ ביזנ העמד זיכ אויסטאָנ הויל, —
אפ אָנשיטנ אינ טאָרבעלֿע א ביסלֿ האָבער,
אראָפנעמענ עס מיט א קרעכצ פונ אייגנ מוילֿ
אונ אָנטאָנ עס דעמ פערד, ווי זיכ אלֿיינ — אלֿציינס —
אונ זענ — סע זאָלֿ ניט טאָנ קיינ איבעריקנ קײַע...
אונ ס׳גיט דאָרט אווראָמ-הערש א צאָקע מיט די ציינ:
וואָס זאָגסטו עפּעס. שטאָט, ווי קאָרמענ א מאָטאָר איז א מעכײַע!
מע עפנט ווי א קישעפמאכער אופ דעמ בויכ אלֿיינ אימ,
אינ אינגעווייד פארטיפט מענ זיכ דאָרט מיט פארשטאנד אונ זינ,

און זײַנע שטאָלענע געדערים נעמט מען לײענען,
גלײַך ווי א בוך און א פארשטענדלעכן אזוינעם,
מע גיסט ווי בראנפן דאָרט ארײַן אים דעם בענזין,
א דריי אהער,
א דריי אהין.
נ׳מע מאכט מיט אים דעם עמעסן לעכאִים,
אז אופהייבן זאָל ער דאָרט גאנצע בערג,
און קריעכ זאָל אים אפ א גאנצער װאכטע סטײַען!
מע הערט בלויז, ווי סע פליסט דאָרט דאָס געטראנק,
און אין די שטאָלענע די אָדערן ווי סע צעגייט זיך,
דערפילסט אין אים א היימישן א גוטן פרײַנט.
און פון געגוס גיט אוװראָם-הערש א הייב דאָרט מיט דער פלייצע,
און איז טרובאענ צען מאָל דאנקבאר
פאר אלץ, — דאכט זיך אים אוים, — פאר אלץ,
פאר זײַנע שטארקע ווערטער ווי געטראנקען,
און פאר זײַן פעסטן הייזעריקן האלדז,
און אויך פאר זײַנע גרויע אָנגעשלײַפטע אויגן,
וואָס שפירן קלוג און שטענדיק נאָך, פונקט ווי מיט ליכט,
ער זאָל אין ערגעץ גאָרנישט ניט פארבויגן
און זאָל אין ערגעץ ניט דערלאנגען א פארקריך;
ער איז אים צען מאָל דאנקבאר פאר דער בראנפנדיקער ווײַט
און פאר דעם ווײַטן אויסגעשפרייטן ראנד,
און צען מאָל דאנקבאר, צען מאָל וואכ
אי פאר דעם בריוו, וואָס ער האָט אָפגעשיקט זײַן ווײַב,
און אויך דערפאר, וואָס ס׳טוט אים גאָרנישט באנק,
און אויך דערפאר,
וואָס ס׳איז ביכלאל פאראן
אזעלכע מענטשן, ווי טרובא!

האָט ער געארבעט שטאָלצ. געהיט פאר א געפאר,
ס'זאָל דער מאָטאָר אָנ אונטערבראָכ געטרײַ גײנ;
ארומגעכאפט מיט אויגנ הארט
א יעדער קלײניקײַט, א יעדער שרײַפל;
זיכ אײַנגעהערט אינ אימפעטיקנ צוק,
צי ריכטיק ארבעטנ די קלאפאנס אונ די צײַגערס —
אונ טאָמער וואָס, אונ טאָמער עפּעס ניט גענוג,
זאָל ער אלײנ אינ אלצ זיכ איבערצײַגנ.
האָט ער געארבעט שטאָלצ. געהיט פאר א געפאר,
ס'זאָל דער מאָטאָר אָנ איבערשלאָג — געטרײַ גײנ,
אונ האָט באמערקט דאָרט אומדערווארט,
אז ס'האלט זיכ שלאבעריק א הײַקע.

ס'האָט אימ אינ קאָפּ דערלאנגט א שנעל,
ס'האָט אימ א שפרונג געטאָנ דער דויפעק:
מע מוז אפגיכ, אונ טײקעפ, שנעל
זי אינ אנ אויגנבליק פארשרויפנ.
ס'האָט זיכ מיט היצ זײַנ בליק פארבעט:
וואָס טוט מענ? אָפּשטעלנ צי נײנ?
א פרעג טאָנ עמעצנ איז שפּעט.
ס'איז װײניק צײַט. מע טאָר ניט שטײנ.
געכאפט אפגיכ דעמ גרויסנ שליסל.
ער האָט דעמ שליסל ניט דערקאָנט,
אונ אָנגעשטעלט דאָרט אפ דער זוימ אימ,
אונ צומ מאָטאָר — א וואָרפ זיכ — נאָנט.
געדוכט האָט דאָרט זיכ אפנעוויס אימ,
אז ס'לויפט א פערד אונ אז מע קאָנ
אימ דאָרטנ לויפנדיק באצוימענ, —

נאָר ס'האָט מיט קראפּט געטאָן א שטויס
און אים דערלאַגט אפּ צריק א שלײַדער.
און ערגעץ — אײַן, און ערגעץ — אויס,
מ'האָט בלויז דערהערט, ווי עמעץ שרײַט דאָרט.
האָט אים א טראָג געטאָן אין דר'הויכ,
ווי א בוהײַ וואָלט מיט דעם פוס אים
דערלאנגט אן אומדערוואַרטן טויכ
אונטערן הארץ, אונטער דער ברוסט דאָרט,
און ס'האָט געפּלאצט עפּעס אין בויכ,
און ס'האָט צעפּלעט אים דעם באַוווּסטזײַן.

. . . .

אן אויגנבליק האָט אלץ פארקערט
געדרייט מיט אים זיכ — הין און הער,
און פונקט ווי פון א ווונדערלעכ פערד
איז ער א פאל געטאָן צו דר'ערד.